

KOMORETARREN ARTEKO GIROA GAIZTOTUZ DOA AFRIKAKO MAYOTTEN, BESTE BEHIN, ETORKINAK JOMUGAN JARRIZ

Indiako ozeanoaren erdian dagoen Mayottera sartu nahian dabilta milaka immigrante. Irla honek Frantziaren menpe izaten segitzen du, eta horrek esplikatzen du miseria eta duten guztia utzirik bertaratu nahia. Azken hogeitun urteetan 12.000 desagertu dira ozeanoaren zeharkaldian. Uhartera heldutakoek ordea, kanporaketa edota arrazakeria dute usu saritzat. Komoretarren arteko elkarbizitza ustelduz doa. Abenduaz geroztik eskuin-muturra dabil etorkinen laguntzen dabilen Cimade elkartearen egoitza blokeatzen –Parisen partetik kezka izpirik eragin gabe–.

JENOFA BERTOKOIRIGOIN

Parisetik 8.000 kilometrotara da Mayotte. Indiako ozeanoko irla ttipia, Frantziako itsasoz haraindiko departamendu eta eskualde estatutua duena, eta 1841ean kolonizatu zutenaz geroztik Frantziaren mende dagoena. 376 km², Afrikako kontinentean kokaturikoak, Komoreetako artxipelagoaren barne. Miseria sozial handiko lurraldea, nahiz eta horri buruz ia sekulan ez den hitz egiten metropolian: %77 pobrezian bizi da –%14 direnean Frantzia metropolian–; langabezia tasa %30 da –%8 metropolian–; %29ak du ura etxean eskuragarri; erdibideko bizi maila 1.700 eurokoa delarik metropolian, 260 eurokoa da Mayotten; eta etxebizitzaren %40 dira burdin xaflazko txabola prekarioak –63.100 zenbatzen dituzte, urtero %4,1 igotzen da kopurua–. Datu horiek INSEE Frantziako Estatistika Institutuarenak dira. Hau ere “Frantzia”, hegoalde globalen, Parisetik urrun dagoen “Frantzia”.

Miseria sozial eta ekonomikoa ez dute ordea denek berdin pairatzen. Zentzu horretan, txaboletako egoiliarren profila esanguratsua da. Hasteko, %65 dira etorkinak eta bertan bizi diren frantsesen artean ere soilik %10 da metropolian sorturikoa.

Ofizialki 290.000 biztanle dituen irlan %50 dira kanpotarrak, hauetarik %95 Komoreetakoak. Nola ez zaie erakargarria irudituko 67 kilometrotara duten “Frantzia” puska? *Kwassa kwassa*

deitzen dituzte komoretarrez arrantza ontzi ttipiak –erran gabe doa hizkuntza hau ez dela ezagutua eta frantsesa dutela hizkuntza ofizial bakarra–, eta *Kwassa kwassen drama* berriz ontzi hauetan sartu eta Frantziara heldu nahian biziagaltzen dutenen errealitatea.

12.000 HILDAKO HOGEI URTEZ

12.000 herritar ito dira azken hogeitun urteetan Mayotte eta artxipelagoko Anjuan irlaren arteko 67 kilometroetan. Ontzi ttipi hauek ez diote gaina hartzen ozeano horretako gorabeherei eta aspaldian da “etorkinen hilerrri” gisa ezaguna gunea. Urek irentsitako gorpu hauen kontsiderazio eza deitoratzen du etorkinen laguntzen dabilen Cimade elkarteak: “Identifikatu gabeak dira gehienak. Alta, desagerturiko pertsona bakoitzaren gibelean daude ama bat, aita bat, bikote, ume, kusi edota lagunak, ziurgabetasunean eta dolua duintasunez bideratzeko ezintasunean daudenak”.

Bide seguruak garatzeko ordez, migrazioa oztopatzeari bideraturik dituzte eta azpiegiturak Frantziak, maiz giza eskubideak urratuz gainera. Besteak beste, metropolian ez bezala, egonaldi baimenak ez die balio Frantziako Estatu osorako, ez eta Europan barrena bidaiatzeko; eta *jus solis* edo Frantzian sortutakoentzako frantses hiritartasunaren lorpena ere dute baldintzaturik, hau da, gogorturik. 136 lekuekin, errententzio

zentro handienetarikoa dute Mayotten, beste 90 leku gehitu behar zaizkiela epe laburreko atxiloketentzat. Frantziaren kanporaketan %60 bertatik bideraturikoak dira. Batezbesteko urtero 20.000 dira kanporatuak, usu asilo eskaera pausatzeko edo aztertzeko astirik ukan gabe. “Atxikipen denbora hain dute laburra non eta ez ditugun atxiloturiko guztiak ikusten; batezbesteko %20 ditugu laguntzen”, Solidarité Mayotte elkarteak zuzendariak dioenez.

Elkartasuna baino gehiago, zatiketa dute nagusi komoretarren artean, norberaren miseriaren errudunabestean kausitzeko joeragatik: alde batetik, Mayotteko komoretarrak, frantsesak, pobreak, eta bestetik, inguruko irleneko komoretarrak, frantses ez direnak eta oso pobreak. Giroa izugarri gaitzotuz doa, Pariserentzat interes gabekoa izaten segitzen badu ere.

Adibiderik esanguratsuenetarikoa abenduaren 13az geroztik Cimade elkarteak blokeatzen dabiltzala eskuin-muturrekoak; hilabete bat baino gehiago dabiltzala elkarteko langile eta laguntzaileei bidea moztan, Frantziako Estatuaren inolako erreakziorik edota esku-hartzerik eragin gabe. Elkarteak uhartetik kanporatua izatea galdetzen dute. Justiziaren aitzinera jo du Cimadek, egoera desblokeatu eta etorkinei laguntza duinki bideratzen berriz has-teko gisan.

LE PENEN BISITA.

Eskuin-muturrak badaki boto andana bildu dezakeela Mayotte irlan. Etorkinen kontrako joera gogortuz doa Frantziaren menpe segitzen duen Afrikako irla ttipi honetan. Argazkian, Cimade elkarte blokeatzen dabiltzanei Le Penek egin bisita, abenduan.

KOMOREETAKO ARTXIPELAGOAREN BALKANIZAZIOA, PARISETIK

Komoreetako artxipelagoaren baitan segitu beharrean, beste hiru irletatik (Komore Handia, Anjuan eta Moheli) bereizi zuen Mayotte Frantziak. Nazioarteko zuzenbideari segi, 1974ko abenduaren 22an lortu zuen independentzia artxipelagoak, burujabetzaren berreskuratzeko gehiengo handia eskuraturik. Mayotte izan zen independentziaren kontra egin zuen bakarra. Hori ikusiz, artxipelagoaren balkanizazioa burutu zuen Parisek, Indiako ozeanoan presente izaten segitu nahian. Hizkuntza, kultura eta erlijio berak eta historikoki harreman sakonak zituztenak zatitu zuten axolarik gabe. Alta, estatu indepen-

dente gisa ezagutzen du Komoreetako Batasuna deitu artxipelagoa Nazio Batuen Erakundeak berak.

Haizeak eraman zuen garaiko itsasoz haraindiko departamendu eta lurraldeetako estatu-idazkari Olivier Stirnen printzipioa: "Galdeketa orokor bat egitearen alde agertu da Frantziako Gobernuak, eta hori hiru arrazoiengatik. Lehenik, juridikoa, nazioarteko zuzenbideari segi koloniak zituen mugetan oinarritzen garelako; bigarrenik, ezin dugulako estatutu aniztasun bat ukan artxipelagoan; eta azkenik, komoretarren arteko zatiketarik ez duelako xede Frantziak". Frantziaren menpe segitzeari buruzko bigarren erreferenduma antolatu zuten 1976an –aldi horretan soilik Mayotten–

eta independentziaren kontra egin zuen gehiengo handiak.

Ustez Frantziaren baitan gelditzeak ekarriko zizkien onurak ez ziren agertu, eta egoerak okerrera ere egin zuen: "Ezin dugu gehiago Eldoradoz hitz egin; bolborategi bihurtu zaigu Mayotte, zartagailu orenduna, noraezean dagoen Titanic bat", dio André Oraison juristak *Zinfos 974* komunikabidean. Hori horrela, egunez-egun gaiztotuz doa komoretarren arteko elkarbizitza.

Mayotte izan zuen kanpaina-birako lehen geldiene Marine Le Pen eskuin-muturreko hautagaiak abenduan. Cimade blokeatzen dabiltzanekin elkartu zen, entzun nahi zuten mezu arrazista helarazteko... botoen truk. ●

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

NINA MÛR
eyewear

*Egurrezkoak
Eskuz landuak banan-banan
Jasangarriak
Arinak eta erresistenteak
Kalitate handiko eguzki-lenteak*

Hernani 23, 20004 Donostia · 943 420 624 · zinkunegioptika.com